

Veenwijk in het Hollandsche veld (foto Auke Lubach)

Misschien vraagt u zich aan het begin af wat u hier komt doen in dit keurige recreatiegebied? Waar blijven de natuur en Het Drentse Landschap? Wees niet bang, dat komt vandaag in de bossen van het Hollandsche Veld allemaal! De bossen horen tot de oudste van Drenthe. Ze werden vanaf het begin van de 19^e eeuw aangelegd op de verveende grond. De diep gelegen wijken zijn van een onverwachte schoonheid. Hoge steile wanden, het water vaak wel drie meter lager dan het bos. Een voor de meeste Drentse bossen uniek verschijnsel. Wandelen door de bossen van het Hollandsche Veld doet je ook beseffen hoe relatief een begrip als natuur is. De wijken zijn gegraven om de turf te halen, bos werd geplant om van deze arme grond te kunnen leven. Hier is niets natuur, alles is mensenwerk. Een paar meter verderop ben je het vergeten...

Onderweg gaat u met eigen ogen zien hoe Stichting Het Drentse Landschap haar best doet voor de natuur en voor het Drentse cultureel erfgoed. Natuur en erfgoed zijn ook úw aandacht meer dan waard! Steun ons... Dat kan op verschillende manieren. Kijk voor meer informatie op www.drentslandschap.nl. We hebben elkaar hard nodig de komende tijd!

lengte route 6 km.

startpunt parkeerplaats recreatiegebied Schoonhoven. De weg wordt vanaf het dorp Hollandscheveld met borden aangegeven.

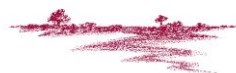
gps-coördinaten startpunt
N 52° 41' 58" / O 06° 34' 30"

openbaar vervoer buslijn Hoogeveen-Coevorden vanaf station Hoogeveen. Uitstappen halte Carstendijk 27 in Elim. Vanaf de halte 600 meter naar punt 7 in de route. Zie www.9292ov.nl of bel (0900) 9292.

honden zijn aangelijnd toegestaan. In de directe omgeving van de recreatieplas is het verboden voor honden

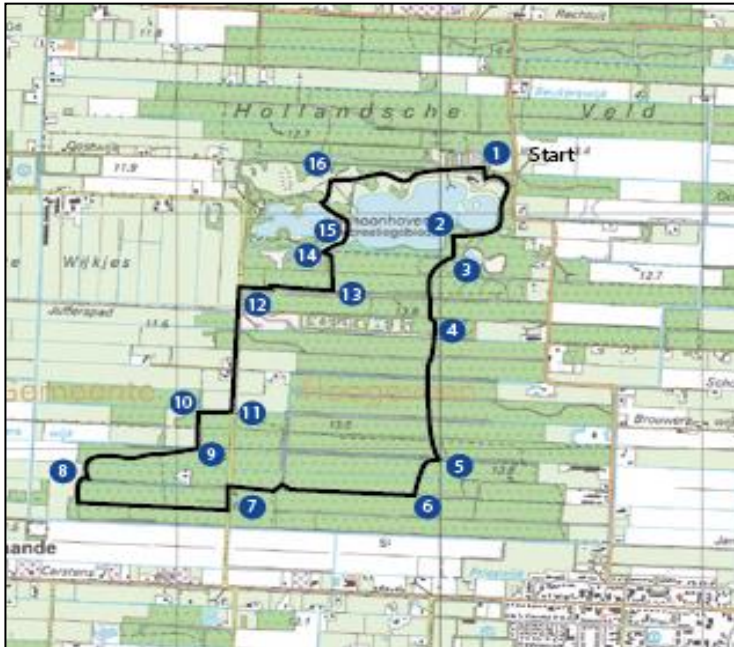
begaanbaarheid paden goed te belopen. Smalle bospaadjes, enig dalen en stijgen bij de wijken.

Het Drentse Landschap

© Stichting Het Drentse Landschap (augustus 2012)

Kloosterstraat 5, 9401 KD Assen • Postbus 83, 9400 AB Assen
(0592) 31 35 52 • info@drentslandschap.nl • www.drentslandschap.nl
www.facebook.com/drentslandschap

ROUTEBESCHRIJVING

- 1** Op de parkeerplaats gaat u links van het restaurant (vlakbij de uitgang) het recreatiegebied op. Voor het blauwe sanitair gebouw neemt u het pad naar links. Het pad brengt u met een wijde boog langs de oostkant van de grote plas.
- 2** Na de plas buigt het pad het bos in. Hier moet u niet door het draaihek rechtsaf naar de plas, maar het pad blijven volgen.
- 3** Het pad eindigt bij een drooggevalen wijk. (Als u op deze plek even linksaf gaat, komt u bij een prachtig door bomen omsloten veentje.) Hier even naar rechts en na dertig meter linksaf het bos in. De route gaat ongeveer 1 km in rechte lijn zuidwaarts langs smalle bospaadjes.
- 4** Via onder andere een smal dennenlaantje komt u bij het fietspad langs het Jufferspad uit. Schuin aan de overkant van het fietspad vervolgt u de route rechtdoor achter het bankje.
- 5** U passeert drie wijken met hoge oevers. Na de derde wijk gaat het pad even naar rechts om daarna naar links het bos in te buigen.
- 6** Het paadje komt uit op een breed bospad langs de volgende wijk. Hier gaat u rechtsaf.
- 7** Op de verharde weg aangekomen slaat u linksaf. Na 100 m. neemt u rechtsaf het smalle bospaadje. Blijf dit pad tot het eind volgen en ga dan rechtsaf. Het pad loopt min of meer langs de bosrand.
- 8** Ga bij de wijk rechtsaf en na 30 m. linksaf het bospaadje in. Het paadje buigt naar rechts naar een breder pad.
- 9** Links van het pad liggen twee weilandjes in het bos. Aan het eind van het tweede weilandje gaat u linksaf. Dit is ter hoogte van het huis rechts van het pad. Het pad loopt eerstlangs het weiland.
- 10** Blijf het paadje volgen tot u rechts het eind van het bos nadert. Daar moet u rechtsaf.
- 11** Op de doorgaande weg aangekomen slaat u linksaf. De route loopt nu bijna een kilometer over de rustige landweg.
- 12** Voorbij het fietspad neemt u het eerste pad rechtsaf het bos in.
- 13** Als u aan uw linkerhand langs een dennenbosje bent gelopen, neemt u het eerste paadje linksaf.
- 14** Aan het eind van het paadje moet u bij de wijk even linksaf en dan meteen rechtsaf het terrein van Schoonhoven op.
- 15** Neem het eerste pad linksaf naar de tweede plas. U loopt een stuk rechtsaf langs de oever. Daarna rechtsaf en meteen links de kijkheuvel op.
- 16** Neem op de heuvel de trap van boomstammetjes naar beneden. Op het pad aangekomen gaat u linksaf en loopt u door naar de parkeerplaats.

Ontdek onbekend Drenthe met de Knapzakroutes!

Maak kennis met ruim 60 wandelingen door het onbekende Drenthe. De Knapzakroutes zijn zorgvuldig samengesteld met oog voor natuur en cultuur. Voor informatie en bestellen kunt u terecht in onze webwinkel: www.drentslandschap.nl/winkel.

Achtergrondinformatie over het gebied

Geschiedenis (punt 2 in de route)

De geschiedenis van de bossen van Hollandsche Veld begon na 1800 toen de Algemene Hollandsche Compagnie dit deel van het Hollandsche Veld aan snee ging brengen. Vanuit het Zuider Opgaande werden op ongeveer 150 m. afstand van elkaar in oost-west richting wijken gegraven richting Nieuwlande. De wijken moesten diep gegraven worden omdat het Zuider Opgaande een stuk lager lag. Via het Zuider Opgaande ging de turf naar de Hoogeveensche Vaart.

Na de vervening werd in de loop van de 19e eeuw het grootste deel met bos ingeplant. De grond was van slechte kwaliteit en bleef grotendeels kletsnat waardoor de grond niet geschikt was voor landbouw.

Op kaarten uit de 19e eeuw is te zien hoe het gebied met de jaren in één groot bos veranderde. Hier en daar zijn tussen de bospercelen akkertjes en weilanden, op andere plaatsen veentjes en kleine heideveldjes ingetekend.

In de loop van de jaren werden regelmatig stukken bos gekapt om de grond tot landbouwgrond aan te maken. Het waren projecten die regelmatig mislukten.

Op de volgende topografische kaart staat dan gewoon weer bos ingetekend. Pas in de loop van de 20^e eeuw slaagden de boeren er dankzij de kunstmest in om de grond productiever te maken. Er verdween steeds meer bos. Ten opzichte van de situatie uit 1905 is op het Hollandsche Veld het bosoppervlak met 75% afgenomen.

Eekschillen (punt 3)

Het planten van bomen was op het Hollandsche Veld de enige mogelijkheid om nog iets aan het verveende veld te verdienen. Vaak ging het om naaldhout dat voor de houtproductie bestemd was. In de oudste delen van het bos staan veel eiken en berken. Deze bossen zijn meer dan een eeuw oud, voor Drentse begrippen oud!

Eikenbast (foto Henny Leijtens)

Vroeger stond in deze bossen veel eikenhakhout dat eekschillers kaptten om de schors ervan los te kloppen. Van de eikenbast werd looistof gemaakt voor de leerlooierijen. Het eekschillen is tot omstreeks 1920 doorgegaan. Toen schakelde de leerindustrie over op chemische looistoffen en werd eikenschors overbodig.

Rabatten (punt 4)

Op allerlei plaatsen in het bos is goed te zien dat de omstandigheden voor veel boomsoorten hier verre van ideaal zijn. U ziet perceeltjes naaldhout die hun ongelijke strijd met een onwillige natuur aan het opgeven zijn. Hier en daar staan de eiken en berken met de voeten in het water. Dat het bos vroeger veel natter is geweest, is goed te zien aan de tientallen greppeltjes om het water naar de wijken af te voeren. Bosbouwers noemen zulke door greppels omgeven stroken bos rabatten.

In de bossen op het Hollandsche Veld overheerst in sommige delen de zandgrond. Soms is de bodem wat veniger. Waar het zand overheerst, valt het frisse groen van de bosbesstruiken op. In het voorjaar groeien hier prachtige bosplanten als dalkruid en salomonszegel. Waar de grond venig, dus zuur is, ziet u hele stukken met verdorde pollen pijpenstrootje.

Dalkruid (foto Henny Leijtens)

Ingrijpen of juist niet? (punt 6)

Het Drentse Landschap heeft verspreid over het gebied een behoorlijk aantal bospercelen in eigendom. Het gaat om zo'n 150 hectare op een totaal van 1150 hectare. In het verleden heeft de stichting geprobeerd met beheersmaatregelen in te grijpen, door flink te dunnen en bepaalde soorten aan te planten. De ervaringen ermee waren slecht. De natuur leek zich weinig van de ingrepen aan te trekken en Het Drentse Landschap is zo langzamerhand erg terughoudend geworden met dergelijke activiteiten. Ze kiest veelal voor de doelstelling natuurbos met als beheerdoelstelling nietsdoen. De belangrijkste maatregel op dit moment is het beter vasthouden van het water in het bos om verdere verdroging tegen te gaan. De stichting werkt hierbij samen met het Waterschap Reest en Wieden.

Eiken en sparren (punt 7)

In dit deel van het bos zijn de percelen met sparren flink uitgedund. Wat verderop in het bos wordt de begroeiing veel gevarieerder. Dit stuk onderscheidt zich van het sparrenbos hiervoor door de aanwezigheid van eiken die minstens tachtig jaar oud zijn.

Ochtendstemming in het naaldbos (foto Henry Leijtens)

Geen vetpot (punt 11)

Aan de slootkanten links en rechts van de weg groeit de koningsvaren uitbundig.

Lopend langs de weg valt goed op hoe de mens in dit landschap heeft ingegrepen. In de loop van de tijd gaven de mensen hun omgeving vorm, iedereen zijn eigen paradijsje. Hoewel, sommige huizen vertonen nog enige tekenen van het feit dat het hier vroeger beslist geen vetpot is geweest!

Oeverzwaluwen en ijsvogels (punt 14)

Enmaal terug op het terrein van Schoonhoven gaat u rechtsaf een paadje in dat u naar de plas brengt. Links staat aan de waterkant een hoge stenen muur met tal van nestgaten. De muur biedt onderdak aan enkele tientallen oeverzwaluwen.

De kans is groot dat u ze 's zomers luid krijsend in de lucht heen en weer ziet schichten. De vogelaars die het initiatief voor de muur namen, hebben tot hun verbazing geconstateerd dat ook een paar ijsvogels in de muur een plekje hebben uitgezocht om te nestelen.

(foto Henry Leijtens)

Koninklijke varens

Als u vanuit het zuidelijke deel van het bos langs de verharde weg terugloopt naar Schoonhoven tussen de punten 11 en 12 in de route, kunt u aan de slootkant een opvallende, grote varenssoort aantreffen. Het is de koningsvaren.

Dit is de plek in Drenthe waar de Koningsvaren het meest voorkomt. Elders in Drenthe en Nederland is de koningsvaren een zeldzame soort.

De plant voelt zich goed thuis op vochtige plaatsen op de rand van het zand en het veen.

De zandige oevers van dit soort veenslootjes zijn dan ook een plek bij uitstek voor deze koninklijke plant.

Op zoek naar een natuurlijk cadeautje?
Kijk eens op: www.drentslandschap.nl/winkel.

Op vakantie bij Het Drentse Landschap?

Het Drentse Landschap heeft een aantal prachtig gelegen vakantiewoningen in of vlakbij natuurgebieden.

Het zijn zéér bijzondere woningen die herinneren aan het Drenthe van weleer. Naast rust, ruimte en privacy vindt u er alle gemakken die u van een vakantiewoning mag verwachten.

Wilt u meer weten?

Kijk op www.drentslandschap.nl/logies.nl of bel tijdens kantooruren (0592) 30 41 39.

